

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Hükümeti Arasında Askerî Eğitim İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 22.9.1994 Sayı : 22059)

Kanun No
4015

Kabul Tarihi
15.9.1994

MADDE 1. – 23 Şubat 1993 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Hükümeti Arasında Askerî Eğitim İşbirliği Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KAZAKİSTAN HÜKÜMETİ ARASINDA ASKERİ EĞİTİM İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Aşağıda Taraflar olarak adlandırılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Hükümeti;

Karşılıklı olarak ülkelerinin güvenlik, toprak bütünlüğü ve bağımsızlıklarını sürdürme arzularını ifade ederek,

Aralarında mevcut 15 Mart 1991 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Hükümeti arasında imzalanan “İşbirliği Anlaşmasının” hükümlerini dikkate alarak,

İki ülke arasındaki dostluk ve işbirliğinin daha da geliştirilmesi hususundaki kararlılıklarını teyit ederek,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır.

MADDE I

ANLAŞMANIN AMACI

Bu Anlaşmanın amacı, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti (Bundan sonra “Taraflar” olarak anılacaklardır.) arasında Askerî Eğitim İşbirliği tesis etmektir.

MADDE II

TANIMLAR

Bu anlaşmada yer alan terimlerden;

1. “Askerî Personel” taraflardan birinin Silahlı Kuvvetlerine mensup olup, bu anlaşmanın amaçları için diğer tarafın ülkesinde bulunan personel anlamındadır. Askerî personel kursiyer ve kursiyer olmayan personeli içerir.

2. “Kursiyer Askerî Personel” bu Anlaşma uyarınca askerî eğitim ve öğretim görmek amacıyla bir tarafın Silahlı Kuvvetleri tarafından, diğer tarafın topraklarına gönderilen Askerî Personel (Subaylar, Astsubaylar ve Askerî Öğrenciler) anlamındadır.

3. “Kursiyer olmayan Askerî Personel” terimi, Anlaşmanın amaçları doğrultusunda bir Tarafın Silahlı Kuvvetleri tarafından, diğer tarafın toprakları üzerinde görevlendirilen Askerî Kursiyerler dışında kalan Askerî Personel anlamındadır. Aynı deyim eğitmen ve öğretmenleri de içine alır.

4. “Yakınlar”, Askerî Personelin eşi ve çocukları anlamındadır.

5. "Gönderen Devlet", Askerî Personelin, ait olduğu devleti ifade eder.
6. "Kabul Eden Devlet" topraklarında bu anlaşmanın uygulanması nedeniyle askerî personeli ülkesinde bulunduran devlet anlamındadır.
7. "Kıdemli Askerî Personel" bir Askerî Personel grubu içerisinde herhangi bir zamanda mevcut en yüksek rütbeli personel anlamındadır. Kıdemli Askerî Personel aşağıdakilerden sorumlu olacaktır.
 - a) Kıdemlisi olduğu askerî personel topluluğu ile bunların geçici olarak bulunduğu, konuşlandığı veya üstlendiği karargah, birlik veya kurumun amiri arasında irtibat sağlamak,
 - b) Kıdemlisi olduğu askerî personel topluluğunun geçici olarak bulunduğu, konuşlandığı veya üstlendiği karargah, birlik veya kurumların tabi oldukları yasal mevzuat ile Gönderen Devlet ve Kabul Eden Devletin kanun ve nizamlarına uymalarını sağlamak,
 - c) Kıdemlisi olduğu askerî personel topluluğunu ilgilendiren bütün hususlarda, Gönderen Devletin yetkili makamları ile doğrudan irtibat sağlamak.
8. "Amir", Askerî Personelin bulunduğu karargâh veya Kıta Komutanı veya kurumun amiri anlamındadır.
9. "Yetkili makam", Türkiye'de; Türk Genelkurmay Başkanlığı ve Kazakistan Büyükelçiliği, Kazakistan'da; Kazakistan Millî Savunma Bakanlığı ile bu ülkedeki Türk Büyükelçiliğidir.
10. "Resmî Görev", bu anlaşma ile birlikte bu Anlaşmanın amaçları doğrultusunda yapılacak protokollerde belirtilen vazife ve görevlerin yerine getirilmesini ifade eder.
11. "Görev Başî Eğitim", personelin daha sonra yapacağı görevin aynı ve benzeri yerlerde, kendisinden daha tecrübeli ve yetenekli kişilerin gözetim ve sorumluluğunda, önceden belirlenmiş program, usuller ve süreye bağlı olarak, görevi yaparak öğrenmek ilkesine dayanan bir eğitimidir.
12. "Resmî görevle bağlantılı suçlar", resmî görevin icrası sırasında icra edilen ve resmî görevden ayrılmayacak nitelikteki fiil veya ihmallerden kaynaklanan suçlar anlamındadır. Amir, iddia edilen suçun resmî görevle ayrılmaz bağlantısı olan fiil ya da ihmallerden kaynaklandığını doğrulayan bir belge düzenleyecektir. Bu belge, sözkonusu fiilleri yeterli kanıt olarak mütalaa edecek, Kabul Eden devlet yetkili makamlarına gönderilecektir.

MADDE III

SEÇME KURALLARI

1. Kursiyer Askerî Personel Gönderen Devlet Silahlı Kuvvetleri tarafından belirlenen ihtiyaç ve kriterlere göre ve Kabul Eden Devlet tarafından belirlenecek şartlara uygun olarak seçilecektir.
2. Kursiyer olmayan Askerî Personel, Gönderen Devletin Silahlı Kuvvetleri tarafından, ancak Kabul Eden Devletin belirteceği şartlara uygun olarak seçilecektir.

MADDE IV

YARGI YETKİSİ

1. Askerî personel ile yakınları, Kabul Eden Devletin yasalarına ve yürürlükteki mevzuatına tabi olacaklar ve cezaî yargı yetkisi Kabul Eden Devlete ait olacaktır.
2. Askerî personel; Kabul Eden Devletin cezaî ve inzibati mevzuatı bakımından, askerî şahıslar gibi telakki edilecektir. Ancak, aşağıda gösterilen hallerde Gönderen Devletin yargı yetkisi geçerli olacaktır.
 - a) Münhasıran Gönderen Devletin malına ve emniyetine karşı askerî personel veya yakınları tarafından işlenen suçlar;

b) Eğitici, öğretici, danışman veya gözlemci sıfatı ile gönderilen askerî personelin, görevlerine ilişkin bir eylem veya ihmalden doğan suçlar.

c) Gönderen veya Kabul Eden Devletin yargı hakkının kullanılacağı hallerde; hüküm içeriği Gönderen Devlet mevzuatında bulunmayan bir cezayı öngörmekte ise, her iki ülke ceza mevzuatında yer alan veya uyum sağlayan bir ceza sistemi geçerli olacaktır.

MADDE V

DİSİPLİN İŞLEMLERİ

1. Askerî Personel; buldukları kıta, karargâh ve kurumlarda uygulanan emir ve talimatlara aynen uyarlar.

2. Kursiyer Askerî Personel; disiplin cezaları yönünden Kabul Eden Devletin mevzuatı çerçevesinde işlem göreceklendir.

3. Kursiyer olmayan Askerî Personele; Gönderen Devletin belirleyeceği disiplin amirleri kendi hukukî mevzuatı çerçevesinde disiplin cezası vermeye yetkili olup, bu yetki kullanılırken;

a) Disiplin, işlemi, kursiyer olmayan Askerî Personelin bulunduğu yerin amirleri tarafından talep edilmiş ise; yapılan işlem sonucu yazılı olarak bildirilecektir.

b) Kursiyer olmayan Askerî Personelin görevlerini aksatacak mahiyetteki disiplin cezaları amire yazılı olarak bildirilecektir.

MADDE VI

ZARAR ZİYAN VE TAZMİNAT TALEPLERİ

1. Askerî personelden eğitim ve öğretim görmek amacı ile gönderilenlerin, görevi sırasında veya görevin ifası dolayısıyla Kabul Eden Devletin mülkiyeti altındaki mal ve eşyalara kasıtsız olarak verecekleri zarar, ziyan veya hasarlar için Kabul Eden Devlet tarafından tazminat talep edilmeyecektir.

2. Özel ve tüzelkişilerin mülkiyetindeki mal ve eşyalara karşı verilen zarar ve ziyanlar (Kasıtlı olsun veya olmasın) yukarıdaki birinci fıkra hükümleri dışındadır. Bu tür zarar ve ziyanlar gönderilen askerî personelin kasıtlı hareketinden kaynaklanmamışsa Gönderen Devlet tarafından tazmin edilir.

3. Meydana gelen zarar ve ziyanın kasten oluşturulup oluşturulmadığı ve tazmin edilmesi gereken para miktarını tespit etmek üzere, Kabul Eden Devlet tarafından üç kişilik bir bilirkişi heyeti oluşturulur. Gönderen Devlet, bu heyette gözlemci sıfatı ile temsilci bulundurabilir.

4. Gönderen devletin yetkili makamı, Kabul Eden Devletin yetkili makamı tarafından bildirilen tazminatı 90 gün içinde Kabul Eden Devletin göstereceği Bankaya öder ve ödeme makbuzunu Kabul Eden Devletin yetkili makamlarına gönderir. Taraflar arasında bir anlaşmazlık halinde her iki tarafın da üzerinde anlaştıkları bir hakeme başvuracaklardır. Eğer yine uyuşma sağlanamazsa Kabul Eden Devletin yetkili ve görevli mahkemelerinin vereceği karar nihai olacak ve bu karar her iki tarafça kabul edilecektir. Kabul Eden Devlet bu süre esnasında zarar gören özel şahısların tazminat taleplerini kendi bütçesinden karşılayabilir.

5. Eğitici, öğretmen, danışman veya gözlemci sıfatı ile gönderilen personelin görevleri sırasında veya görevin ifası dolayısıyla, Kabul Eden Devletin mülkiyeti altındaki mal ve eşyalara kasıtsız olarak sebebiyet verecekleri zarar, ziyan veya hasarlar için tazminat talep edilmeyecektir.

6. Askerî personelin görev haricinde veya görevde olsalar bile kasıtlı olarak gerçek veya tüzelkişilere verecekleri zarar ile askerî personelin yakınlarının bu kişilere verecekleri zarar, ziyan veya hasarlar için aşağıdaki esaslara göre hareket edilecektir.

a) Zarar goren şahsın rızasını almak sureti ile, Kabul Eden Devletin tayin edeceği asgarî uç kı şılık bılırkışı heyetince zarar, ziyân ve hasarlar tespit edilir Gonderen Devlet tarafından gozlemci sıfatı ile bılırkışı heyetinde temsilci bulundurulabilir

b) Bılırkışı heyetinin takdir edeceği tazminat, Kabul Eden Devlet tarafından Gonderen Devletin yetkılı makamına bildirilir Gonderen devletın yetkılı makamı bildirilen tazminatı, 90 gun için de Kabul Eden Devletin gostereceği bankaya oder ve makbuzunu Kabul Eden Devletın yetkılı makamına gönderir

c) Zarar goren şahısların ve Kabul Eden Devlet yetkılı makamının tazminata ıtiraz etmesi halinde, tarafların mutabık kalacakları bir hakeme başvurabilir Hakeme başvurulmayacaksa, Kabul Eden Devletın yargı organlarına ıntikal ettirilir Yargı organlarının hukmettiği tazminat ve dava masrafları Gonderen Devletçe yukarıdaki usullere göre odendir

7 Kabul Eden ve Gonderen Devletler, kendi askerî personelının, bu anlaşmanın içerdığı faaliyetlerin icrası esnasında yaralanma, sakatlanma veya olumleri halinde, karşı taraftan tazminat talep etmemeyi taahhut ederler

MADDE VII

ODEMELER VE MASRAFI AR

1 Kursiyer olmayan askerî personelın ve yakınlarının her türlü malî ve ozluk hakları gonderen devlet tarafından sağlanacaktır

2 Askerî personelın, Kabul Eden Devlete gidiş ve donuş ulaşım masrafları, Gonderen Devlet tarafından karşılanır Askerî personel, mümkün olduğu hallerde ve tarafların yetkılı makamlarının musaadesi almamak suretiyle askerî hava/kara ulaşım araçlarından ücretsiz istifade edebilirler İstifade usulleri tarafların kendi duzenlemelerine uygun şekilde yapılır

3 Kabul Eden Devlet, kursiyer askerî personelın aşağıda belirlenen masraflarını karşılamayı taahhut eder

a) Askerî öğrenciler için,

(1) İaşe

(2) İbâte

(3) Harçlık (Kabul Eden Devlet tarafından belirlenecek esaslar ve miktarı üzerinden)

(4) Eğitim-öğretim masrafları

(5) Giyim kuşam (Kabul Eden Devletın emsalı, kendi öğrencileri için tespit edilmiş olan ıstihkaklar üzerinden)

b) Subay ve astsubaylar için,

(1) Aylık ücret (Kursiyer subay ve astsubayların rutbeilerine göre Kabul Eden Devlet tarafından belirlenecek miktar ve esaslar üzerinden)

(2) Eğitim-öğretim masrafları

(3) Giyim kuşam (sadece kursiyer subay ve astsubayların eğitim öğretim kurumunda giyiceği, Kabul Eden Devletın emsalı subay ve astsubaylara verilen ıstihkak üzerinden)

MADDE VIII

GERİ ÇAĞRILMA VE EĞİTİMİN/GOREVLERİN SONA ERDİRİLMESİ

1 Gonderen Devlet gerekli gorduğu zaman, personelı bir sebep göstermeksizin ıstedığı zaman geri çağırılmaya yetkilidir Kabul Eden Ülke böyle bir niyetin kendisine bildirilmesi üzerine, bu geri çağırmanın mümkün olduğunca çabuk gerçekleştirilmesi için gerekli tedbirleri alacaktır

2. Yukarıdaki fıkra 1'e göre kursiyer olmayan Askerî Personeli geri çağırın Gönderen Devlet, bu geri çağırılmayı takip eden 15 gün içinde, geri çağırılan personelin yerine aynı şartları taşıyan diğer bir kişiyi tayin edebilecektir. Böyle bir değiştirme yukarıda Madde III (2)'de belirtilen koşulları karşılamak zorundadır.

3. Kabul Eden Devlet, Gönderen Devletin yetkili makamlarına durumun bildirilmesini müteakip kursiyer askerî personeli eğitimden çıkarabilir.

4. Okul/akademi komutanlıkları ve fakulte dekanlıklarınca; öğretimdeki başarısızlık, disiplin ve sıhhi nedenlerle eğitim/öğretimi takip edemeyecek askerî öğrenciler hakkında karar verilecek ve Genelkurmay Başkanlığının onayını müteakip, ilişik kesme ve eğitim/öğretime son verme işlemi yapılacaktır.

5. Kabul Eden Devlet, kursiyer olmayan herhangi bir askerî personelin görevini, başlangıçta belirtilen bitim tarihinden önce sona erdirebilir. Bununla beraber, Kabul Eden Devlet yetkili makamını bu karardan haberdar edecek ve kursiyer olmayan sözkonusu askerî personel bu bildiri takip eden 30 gün içerisinde geriye yollanacaktır. Gönderen Devlet, Kabul Eden Devletin ulusal çıkarlarına aykırı olmadığı surece, böyle bir kararın nedenleri hakkında bilgilendirilecektir.

MADDE IX

ASKERİ KIYAFET/ÜNIFORMA

1. Askerî lise ve harp okulu eğitimine gönderilen askerî öğrenciler, Kabul Eden Devletin sağlayacağı askerî uniformayı giymekle yükümlüdürler. Bu öğrenciler, gönderen ülke tarafından verilecek bir askerî sembolü tanıma amacıyla üniformalarına takabileceklerdir.

2. Diğer askerî personel, Kabul Eden Devletin birlik ve kurumları içerisinde kendi ulusal üniformalarını veya Kabul Eden Devletin üniformasını giyecekler, birlik ve kurum dışında sivil elbise olarak bulunacaklardır. Bununla beraber, çalışma şartlarına bağlı olarak, Kabul Eden Devlet, askerî personele, kendi Silahlı Kuvvetleri tarafından kullanılan gerekli eğitim ve çalışma elbiselelerini temin edebileceklerdir.

MADDE X

EĞİTİMİN UYGULANMASINA İLİŞKİN USULLER

1. Bu anlaşma, askerî eğitim işbirliği alanındaki aşağıdaki konuları kapsar :

- a) Birlik, karargâh ve kurumlara askerî ziyaretler,
- b) Tatbikatlara gözlemci gönderme,
- c) Askerî lise eğitimi,
- d) Harp okulu eğitimi,
- e) Sınıf okulu eğitimi,
- f) Harp akademileri eğitimi,
- g) Askerî tıp akademisi ve askerî sağlık okulları eğitimi,
- h) Çeşitli kısa süreli kurslar,
- ı) Birlik, karargâh ve kurumlarda görevbaşı eğitimi,

2. Eğitim ve öğretimler Türkçe ve Kazakistan Türkçesi olarak yapılır. Gerekliğinde lehçe farklılıklarını gidermek amacıyla, Kabul Eden Devlet tarafından Türkçe tekamül eğitimi verilir.

3. Bu anlaşmaya göre, herhangi bir eğitim talebi, önce gönderen ülke tarafından Kabul Eden Ülkeye bildirilecektir. Kabul Eden Ülke böyle bir isteğin alınmasını müteakip, bunu kendi olanakları ile karşılayacak ve talep edilen eğitimi temin edip edemeyeceğini 45 (kırkbeş) gün içinde Gönderen Devlete bildirecektir.

4. Gerekli görüldüğü takdirde, sözkonusu eğitimin gerçekleştirilmesi için taraflarca (bu anlaşmaya dayanan protokol statüsünde) ayrı bir anlaşma yapılabilir. Bu protokol aşağıdaki hususları içerecektir :

- a) Eğitimin konusu,
- b) Eğitimin prensipleri,
- c) Eğitim süresi ve onun başlangıcı ve bitiş tarihleri,
- d) Eğitim amaçları için gönderilen askerî personelin nitelikleri,
- e) Eğitim için kullanılacak lisan,
- f) Gönderen Devlet tarafından eğitim için ödenecek tutar ve ödeme şekli,
- g) Eğitimle ilgili gerekli görülecek diğer hususlar.

5. Gönderen Devletin eğitimi isteklerinin karşılanması amacıyla, Kabul Eden Devlete kursiyer askerî personelin gönderilip gönderilmeyeceği, kursiyer askerî personelin sayısı ve ilgili diğer bilgiler, eğitimin başlamasından en az 45 gün önce bildirilecektir.

MADDE XI

SAĞLIK HİZMETLERİ VE SOSYAL TESİSLERİ

1. Askerî personel ve yakınları; Kabul Eden Devletteki emsallerine sağlanan muayene, tedavi olanaklarından yararlandırılır.

2. Askerî personel ve yakınları, Kabul Eden Devletin Silahlı Kuvvetlerindeki emsallerinin tabi olduğu statü dahilinde; orduyerleri, ordupazarları, kantin, tabldot, ışocakları ve dinlenme kamp-ları gibi sosyal ve idarî hizmet kolaylıklarından yürürlükteki mevzuat uyarınca faydalanırlar.

MADDE XII

İZİNLER

1. Askerî Kursiyerler :

a) Kabul Eden Devlet Silahlı Kuvvetlerindeki emsallerinin yararlandıkları normal ızın hakla-rından faydalandırılırlar,

b) Kabul Eden Devlette uygulanan haftalık ve günlük çalışma saatlerine tabidirler,

c) Gönderen ve Kabul Eden Devletin resmî tatil günleri ile Kabul Eden Devletin hafta sonu ta-tilinde yürürlükteki kanunî mevzuata göre izinli sayılırlar.

2. Kursiyer Olmayan Askerî Personel :

Gönderen Devletin ilgili mevzuatına tabi olacaktır.

3. İzinli Askerî Personelin ulaşım masrafları, Gönderen Devlet tarafından karşılanacaktır.

MADDE XIII

VEFAT

1. Bir askerî personelin ya da bir yakınının Kabul Eden Devlet ülkesinde olması halinde, Ka-bul Eden Devlet durumu derhal Gönderen Devlete bildirecek; Gönderen Devlet de müteveffanın Kabul Eden Devlet ülkesinde gömülmesine veya Gönderen Devlet ülkesine uçakla geri gönderil-mesine karar verecektir.

2. Müteveffanın Kabul Eden Devlette gömülmesine karar verildiği takdirde, Kabul Eden Dev-let müteveffanın gömülme masraflarını karşılamak durumunda olduğu gibi cenaze hizmeti için ge-rekli tüm düzenlemeleri yapacaktır. Kabul Eden Devlet, talep üzerine müteveffa için Kabul Eden Devletin muadil personeline sağlanan bir askerî cenaze töreni düzenleyecektir.

3. Müteffanın Gönderen Devlete geri gönderilmesine karar verildiği takdirde Kabul Eden Devlet tüm harcamalarını kendisi karşılayarak müteffanın Gönderen ülkeye nakli için gerekli tüm düzenlemeleri yapacaktır. Nakliyat havadan ve bir tabut içinde gerçekleştirilecektir.

4. Hem fıkra (2) hem de fıkra (3)'te, Kabul Eden Devlet Müteffanın iki kişiye kadar aile bireylerinin ve Gönderen Devlet yetkili makamınca seçilecek refakatçi şahsın gidiş/dönüş uçak biletlerini ödeyecektir.

MADDE XIV

GÜMRÜK VE PASAPORT İŞLEMLERİ

1. Tüm askerî personel ve bunların yakınları Kabul Eden Devletin Muhaceret ile ilgili yasalarına ve Gümrük Mevzuatına riayet edeceklerdir. Bu personel özel pasaport taşımak için yetkili kılınmış olup, yabancıların Kabul Eden Devlet topraklarında ikamet ve seyahati ile ilgili yasaların hükümlerine tabi olacaklardır.

2. Suresi bir yıl ve daha fazla olan eğitime tabi kursiyer askerî personelin yakınları, her yıl 30 günü geçmemek kaydıyla kabul eden devlet ülkesinde bulunabilir. Bu konuda gerekli vize kolaylıkları sağlanır. Acil durumlarda bu süre kabul eden devletin müsaadesi ile uzatılabilir.

MADDE XV

OLAĞANÜSTÜ DURUMLAR

1. Resmî görevli oldukları süre zarfında, askerî personel üçüncü bir ülkeyi içine alan silahlı bir çatışmaya katılmayacak ve iç güvenlik nedenlerinden dolayı kabul eden devlette iş aramayacaktır.

2. Askerî personel, Anlaşmanın ve onun tamamlayıcı protokollarının sahası dışında kalan görevlere tayin edilemeyeceklerdir.

3. Kabul Eden Devletin üçüncü bir ülke ile savaşa girmesi halinde, askerî personelin ve yakınlarının geri alınması hususu her iki ülke yetkili makamları arasında ortaklaşa kararlaştırılacaktır.

MADDE XVI

GİZLİLİĞE RİAYET

1. Hiçbir askerî personel, Kabul Eden Devletin yazılı rızası dışında, bu anlaşma uyarınca resmî görevlerini ifa ederken Kabul Eden Devlet Silahlı Kuvvetlerine ilişkin olarak elde etmiş olabilecekleri herhangi bir bilgiyi yayamaz ya da ifşa edemez.

2. Tüm askerî personel Kabul Eden Devletin gizlilik dereceli bilgilerinin gizliliği ve korunması ile ilgili kurallarına riayet edecektir.

3. Tüm askerî personelin eğitimin sona ermesinden ya da bu Anlaşmaya göre resmî görevlerinin tamamlanmasından sonra öğrendikleri gizlilik dereceli bilgiyi korumaya devam edecektir.

MADDE XVII

ŞAHSÎ BORÇLAR

1. Askerî personel, hangi sebeple olursa olsun Kabul Eden Devleti kesin olarak terkederken şahsî ve yakınlarının borçlarını tasfiye etmek zorundadır.

2. Acil durumlarda, Kabul Eden Devlet yetkili makamı, Gönderen Devletin hesabına ilgili askerî personelin borçlarını tasfiye eder, bu tasfiyeyi yaparken borçlu askerî personelin, borcunu kullandığına dair tevsik edici bir belgeyi de fatura ile birlikte Gönderen Devlet yetkili makamına iletir. Gönderen Devlet 90 gün içinde usulüne uygun olarak Kabul Eden Devlete ödemeyi yapar.

Askerî personelin kesin dönüşünden sonra şahsî borcunun olduğu anlaşıldığı takdirde Kabul Eden Devlet bunu da fatura ederek, ilgili tevsik edici belgelerle birlikte 90 gün içinde ödemesi istemiy-le Gönderen Devlet yetkili makamına intikal ettirir.

MADDE XVIII
UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMLENMESİ

Taraflar bu anlaşmanın yorum ve uygulanmasından dolayı ortaya çıkacak uyuşmazlıkları, görüşmeler suretiyle çözüme kavuşturacaklardır. Bu görüşmelerden 90 gün içinde bir sonuca varılmadığı takdirde, taraflardan her biri, diğer tarafa 30 günlük bir yazılı ön bildirim ile bu anlaşmayı sona erdireceklerdir.

MADDE XIX
YÜRÜRLÜK SÜRESİ

1. Bu anlaşma beş (5) yıl süre ile geçerli olacaktır. Taraflardan biri bu ilk 5 yıllık sürenin bitiminden 90 gün önce bu Anlaşmanın feshini ihbar etmediği takdirde, yıldan yıla yürürlükte kalmaya devam edecektir.

2. Bu Anlaşma tarafların mutabakatı ile yahut müteakip her yılın bitiminden 90 gün önce taraflardan birinin yazılı bildirimini üzerine sona erer.

MADDE XX
ONAY VE YÜRÜRLÜĞE GİRME

İşbu Anlaşma her iki tarafın kendi hukukî usullerine uygun olarak onaylanacak ve onaylandığını bildiren notaların teati edildiği tarihte yürürlüğe girecektir.

MADDE XXI
TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME

Taraflardan herbiri gerek gördüğünde bu Anlaşmanın veya buna bağlı protokollerin tadilini veya gözden geçirilmesini önerebilir. Bu durumda, bildirim yapıldığı tarihten itibaren en geç 30 gün içinde, istişarelere başlanacaktır. 90 gün içinde sonuç alınmazsa, taraflardan herhangi biri, 30 günlük yazılı bir ön bildirimle, anlaşmayı sona erdirebilir.

MADDE XXII
SONA ERDİRME

Taraflardan biri, diğer tarafın anlaşma veya protokol hükümlerine uymadığı veya uyamadığı sonucuna vardığı takdirde, yazılı olarak, istişare önerisinde bulunabilir ve bu istişareler bildirim yapıldığı tarihten itibaren en geç 30 gün içinde başlar. Müteakip 45 gün içinde bir sonuca varılmaz ise, taraflardan herhangi biri 30 günlük bir yazılı ön bildirim ile bu anlaşmayı veya bu anlaşmanın geçerliliğine halel getirmeksizin protokollardan herhangi birini sona erdirebilir.

MADDE XXIII
METİN VE İMZA

Bu Anlaşma; her biri aynı derecede geçerli olmak üzere Türkiye ve Kazakistan Türkçesinde ikişer nüsha olarak tanzim edilmiş ve 23 Şubat 1993 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKUMETİ
ADINA

KAZAKISTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ADINA

İMZA

İSİM : Orhan Gençler

RÜTBESİ : Tümgeneral

UNVAN : Genelkurmay Eğt. D. Bşk.

TARİH : 23.2.1993

İMZA

İSİM : Isengulov Aytkali Gusmanoviç

RÜTBESİ : Albay

UNVAN : Savunma Bakan Yardımcısı

TARİH : 23.2.1993

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

<u>Cilt</u>	<u>Birleşim</u>	<u>Sayfa</u>
34	95	317
53	70	61
66	7	110:111,141,169:174

I. – Gerekçeli 561 S. Sayılı basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 7 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II. – Bu kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Millî Savunma ve Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III. – Esas No. : 1/536